

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Acta Altera Auctore Stephano Anicensi a Ex editione Octavii Cajetani tomo
I de Sanctis Siculis a pag. 172.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

ACTA ALTERA

Auctore Stephano Aniciensi a

Ex editione Octavii Cajetani tomo I de Sanctis Siculis a pag. 172.

PROLOGUS.

Sub Sancti Spiritus disciplina degentibus sanctis viris, qui in ecclesia Casinensi cœnobialis exercent militiæ pietatem, Stephanus Aniciensis, indignus et ultimus servus eorum, spiritum Ecclesiæ duplicem promereri, Philosophos cœli vos esse, et cœlestem philosophiam professos, spiritale tyrocinium vestrum docet, et ipsa rerum clamat electio meliorum. Elegistis partem optimam cum Maria, et, de Hur Chaldæorum egressi, Ægyptique tenebras fugientes, montem sanctum, montem coagulatum et pinguem, ut Deum Sabaoth videre possitis, singularitate conversationis et vitæ specialiter obtinetis. Deposita vetusti hominis vilitate, in cœlestis Adæ transfiguramini novitatem, et sedentes in spelunca ostio cum Elia, suspensis desideris ad æterna, sentire vos credimus sibilum auræ tenuis, vestris sine sono cordibus insonantem. Ad solatium peregrinationis, et ærumnas temporalis exilii demulcendas foditis diligenter et strenue puteos Scripturarum, in quibus est aqua viva. Et in nocte mortalitatis istius tres panes Evangelicos exigitis ab amico, ut aqua refectionis potati, verique panis soliditate cibati in fortitudine cibi hujus, montem Dei Horeb, sicut viriliter, ita et feliciter attingatis. Securi jam de adipiscenda cohabitatione Sanctorum, viros confessionis et gratiæ, qui vobis semitas perennis vitæ suis vestigiis impresserunt, ea tenerritudine ametis, et colatis quasi commilitones in bello; sed futuros concives in regno, divinis cultibus honoretis, eorumque pro viribus induatis similitudinem pariter et figuram. Placet vobis imitari, quos colitis. Et, ne fames Christi Dei, qui * opprimit terram Canaan, et summos etiam Patriarchas peregrinari compellit, fines vestros violenter invadat, post Scripturas canonicas, Sanctorum passiones et gesta humiliter recensetis, et in eis, velut in speculo, vultus nativitatæ vestræ refigurare gaudetis, unde et Placidi, martyris vestri, triumphos pariter et agones, qui Latinorum incuria diu silentio sepulti erant, cum apud Græcos egregie vixerint atque floruerint, de Græco erutos b, produxistis lucem, et, ut eosdem stylo mediocri editos, verbis ornatoribus, et magis propriis debeamus colorare, potestativæ precis instantia postulatis.

* an quæ?
S. Placidi Historiam,

2 Auctoritatis vestræ mole depressus, munus, quod tam solemnis vox exigit, negare non possum: sed timeo, ne fistula pauperescentis ingenii vestris usibus impar appareat: quia et apud Octobris Tomus III.

vos, novi, esse fontem aquæ vivæ salientis in vitam. Et tanta est hujus Martyris claritudo, ut eloquio meo infacundo satis et tenui obnubilatur potius, quam clarescat. Supponam tanto oneri cervicem meam, et imperii vestri pondus subjectis humeris sustinebo, ut Placidi monachi pridem, nunc martyris; commilitionis olim vestri, nunc tutoris pariter et patroni, sincerissimam passionem, ea, qua possum, sermonis integritate perstringam. Non erit opus, martyrium beati Viri rhetoricis sententiarum vel ornare coloribus, vel floribus investire; cum tantus sit in hac Historia pietatis splendor, virtutum vel operum, ut ipse, et proprietates rerum, quæ exprimendæ sunt, sermonem coloratissimum extorquere possint, etiam ab invito. Nec in nos aliquis, vel nimis diligens, vel minus cautus, devolvere velit calumniam, quasi senescenti jam mundo novam Martyrem inducamus. Cum autenticus sit Martyr iste, non rudis, nec novitijs; sed antiquus, teste Orientali ecclesia, quæ triumphos illius, per Gordianum monachum c expressos in Græco, venerata est ab antiquo, et, Justiniano imperatore testante, qui per Sacram imperii, Vigilio Papæ directam d, canonizari fecit sancti hujus Martyris Passionem. Nos quoque, eorum sequentes vestigia, expressam ab eis in Græco veritatem reformabimus in Latino, et quasi in via veteri novam semitam figurantes, ita medioeriter incedemus, ut et satisfaciamus negotio, et aurium vestrarum delicias prolixitate superflua minime vulneremus.

AUCTORE
STEPHANO
ANICIENSI.

ANNOTATA.

a De Stephano Aniciensi vide dicta num. 48 et tribus seqq. Comment. prævii.

b Qui et quando Acta S. Placidi Constantinopoli in Italiam allata fuisse, narrentur, quæ his fides adhibenda sit, vide § 3 Comment. prævii.

c Quidquid de Gordiano, a S. Placidi necesse Constantinopolim profecto, ubi S. Placidi Acta conscripserit, hic dicitur, fabulam sapit. Vide dicta num. 36 et seqq. Comment. prævii.

d Justiniani ad Vigiliam litteræ prorsus fictivæ sunt, ut ostenditur num. 42 Commentarii prævii.

PROLOGUS ALTER.

Immortales Beatorum triumphos, et Martyrum perennes victorias præconiis efferre cœlestibus, et divinis titulis honorare, sicut honestum Ecclesiæ, sic legentibus est jucundum. Præclaræ sunt actiones Sanctorum, et ex radio virtutis Dei tantum capiunt splendoris et luminis, ut totum mundum sufficienter valeant illustrare. In Regem deitatis et in ipsam majestatem Domini peccare videtur, quisquis tam divinorum operum claritatem aut voluerit obnubilare silentio, aut non studuerit eo, quo potest, eloquentiæ genere colorare. Quapropter etiam nos ad hoc opus idonei a, minusque digni, ne magnalia Dei nostri suppressisse silentio, velut ex invidia, videamur, exactoria prece Sanctorum, qui Deo in cœnobio militant Casinensi, beati Placidi, monachi simul et martyris, Passionem, Deo favente, suscepimus describendam, quam a Gordiano, patris Benedicti discipulo, et ejusdem

Scriptionis
causæ

a

AUCTORE
STEPHANO
ANICIENSI.
b
c

ejusdem Martyris socio, Græce descriptam *b*, et minus fere in Latinum translata *c*, eo styli genere prosequamur, ut et seriem actionis, veritatis compendio perstringamus, et rebus, Domino dedicatis, debitæ proprietatis gratia non negetur. In quo tamen negotio non erit necesse, martyrium sancti Viri vel flore rhetorico, vel sermonum coloribus investire, quia tam preciosa est in conspectu Domini mors Sanctorum, ut etiam inculta vel nuda piarum series actionum aliena suffragia non mendicet, nec verborum flosculis egeat coronari. In ea puritate veritatis actus beati Martyris exsequimur, ut et illud, quod invenimus apud Græcos, suæ integritati reddatur, et nostræ relationis honestas non fastidium ingeneret, sed devotionem pariat audienti. Assiat veritatis Spiritus cordi, pariter et ori meo, ut ita possim reverentiæ Martyris subservire, quatenus idem Sanctus meo labore posteris innotescat, et ego cum lectoribus meis, qui pie susceperint opus istud, mercedem in cælo mereamur ampliorem.

ANNOTATA.

- B
a Legendum : inidonei.
b Vide supra lit. c.
c Acta igitur superius recusa non viderat Stephanus.

CAPUT I.

S. Placidi genus, apud
S. Benedictum commoratio
et missio in Siciliam.

S. Placidus,
patricio gene-
re Romæ natus,

B **Beatus** igitur Placidus, Christi martyr, ex linea senatoriæ dignitatis erumpens, Romanæ civitatis indigena fuit, et ad mundi hujus caliginem illustrandam, tempore Justinii imperatoris, velut splendidissimum sidus, emicuit. De spina militiæ secularis, rosei floris adinstar, genitura temporali procedens, lavit in vino stollam suam, et in sanguine Jesu Christi pallium carnis suæ mirabiliter purpuravit. Pater ejus Tertullus nomine; primo miles, postea per honorum fascies, et officia dignitatum exercens, in culmen Romani patriciatus evasit. Mater ejus, ex Octavia gente descendens, partu sobrio satis, et utili hunc ipsum, de quo agimus, quasi quoddam liliū puritatis, effudit *a*. Felix et tanti filii tam digna mater, non hoc solum germen protulit sanctitatis, verum etiam tres alios est enixa Eutyrium, Victorinum, et Flaviā virginem *b*, ut in quatuor filiis, veluti in quatuor fluminibus terram sitiētis Ecclesiæ pudica fecunditas irrigaret. Supersedemus in Placido terrenæ nobilitatis elferre præconium *c*; quia tantus est in illo splendor meritorum et operum, ut ad gloriam virtutis ejus, claritudo carnis penitus evanescat.

C
et a puero
traditus
S. Benedicto,
d
e
Parentum diligentia nutritus Puer, et tenere, sicut opportunum fuerat, educatus, cum jam septennis pueritiæ metas attingeret *d*, beatissimo patri Benedicto, qui in territorio Sublacensi vitam angelicam exercebat, norma institutionis monasticæ regulariter *e* imbuendus, oblatas est. Suscepit vir Deo dignus Puerum

nutu divino, parentumque devotione, vel fide D
cœlitus assignatum, ut peritus Ecclesiæ hortulanus lilio pubescenti rivulos cœlestis doctrinæ admoveret, et sub ejus magisterio vel ducatu tenerrimus flos virtutis in maturitatem erumpens, suo tempore martyrii fructum daret. Dignissimum plane fuit, ut vas electionis et gratiæ futurus Puer, qui in Martyris nomen et meritum fuerat promovendus, de speculo Benedicti formam sibi sumeret sanctitatis, et vitæ innocentiam, quam ab illo susceperat, candidatu confessionis, et purpura martyrii coloraret. Religionis habitu vestitus Puer, magisterio Benedicti, sicut assidue, ita etiam strenue adharebat. Rigabatur novella plantatio cœlesti doctrina, et sub Sancti Spiritus disciplina ad perfectionem conversationis et vitæ, ætas adhuc informis et tenera formabatur *f*. Subarraverat Pueri devoti mentem spiritus pietatis, et in tabula cordis ejus amoris rudimenta depingens, ad virtutem humilitatis et obedientiæ consecrandam gratiæ suæ largitionibus instruebat.

6 Cum his virtutibus studiis animus puerilis *g*
intenderet, et felicem moliretur in anteriora *h*
processum, ex more monasterii jussu aquam *i*
de flumine ad usus necessarios deportare, verbum *j*
jubentis obedirent amplectens, Romani *k*
patricii Filii aquarium vas assumens, ad flumen *l*
devenit; situlam minus prudenter in aquam *m*
deposuit, eamque incautus ipse sequens, cum *n*
vase, quod infuderat, quantum jactus est sagittæ, a terra in flumen, unda rapiente, detractus est. Venerabilis magister ejus Benedictus, et Spiritus Sancti radio perfusus, quo sæpius solebat esse remotorum et absentium cognitor et discussor, quod de Puero factum erat, spiritualibus oculis intuens, Maurum, plenioris ætatis discipulum, advocavit, et, quid circa puerum Placidum ageretur, significans, ut in ereptione mergentis cursu velociore contenderet, modesto vigore spiritus imperavit. Implorata humiliter et accepta benedictione paterna, Maurus monachus ad flumen venit, et puerum Placidum, pæne jam mersum, inveniens, instar Petri Apostoli, super elementum aquæ liberos excursus dedit, crine Puerum rapuit, illumque e medio fluminis usque in terram expedita et secunda velocitate reduxit *g*. Dicit quisquis, quod senserit, ego absolute definio, beati patris meritum et *h*
virtutem id primo loco potuisse perficere; ut *i*
mobilis undæ liquor impressi pedis vestigium *j*
pateretur. Sed, hoc simplicem innocentiam Placidi meruisse, ut ad magistri imperium, mediis ereptus aquis, ad majoris gloriæ finem posset, Deo sibi suffragante, servari. Noluit pius arbiter æquitatis innocentem et minus cautam Pueri sui vitam aquis rapientibus intercludi: sed eum ad meliora promovere disponens, et ab instanti mortis articulo, eo, quo solet, clementiæ genere liberavit, et ad victoriam passionis cum gloria subeundam præstitudo apud se tempore reservavit. Dempus aquarum periculo, hic pius Puer quotidianis augmentis proficiebat in melius. Et sicut exterius ratione temporis videbatur crescere per ætatem, sic interiori homini suo ad Dei imaginem renovari, satagebat assidue per virtutem.

7 In schola magisterii spiritualis, Benedicto *k*
patri humilis et devotus assistens, id familiaritatis et gratiæ obtinere meruit apud illum, ut non *l*
solum publicis actionibus ejusdem patris communis speculator adesset, verum etiam secretis *m*
et

D et intimis ipsius precibus sive miraculis testis idoneus, tanto verior, quanto secretior, sæpius interesset. Adfuit Puer devotus nocturnis supplicationibus beati patris, cum, ab eo specialiter assumptus in comitem, vidit et expertus est, quid posset meritum sancti viri, qui verticem rupis excelsæ, siccam penitus et arentem, violentia precis suæ sudare compulsi aquas vivas, quæ ad remedium fraterni laboris, pariter et querelæ, quotidiana suffragia ministrarent *h*. Credimus, venerabilem Benedictum eo spiritus oculo, quo futurorum notitiam capiebat, præsensisse de Placido, quantæ excellentiæ futurus esset, sicut nobis renuntiat vestra simplex opinio. Hac de causa pius pater felicem Discipulum suis arcanis interesse volebat, ut, qui de publicis ejus sermonibus vel exemplis sumpserat formam vite, de cælestis contemplatione secreti congruus orandi modos et vim veræ supplicationis hauriret. Satis congruum arbitramur, Placidum debuisse magistri miraculis interesse, ut, qui suo tempore miracula factururus erat, ex magistri qualitate vel habitu facile deprehenderet, qua forma precis vel instantiæ supplicandi, necessitatis articulo, de vena pietatis divinæ signorum potentiam potenter extorquere deberet. Unde factum est, ut magisterium cælestis sequens, spiritualis magistri fieret imitator, et, qui mirabilium operum dudum fuerat inspector et testis, ipse quoque mirabilium fieret operator. Et, ne lucerna succensa lateret sub modio, qui in Dei oculis magnus erat, in oculis etiam hominum mirabilis apparebat, adolescentiam exuens et robur induens juventutis, beatus Placidus, inter scholares alas tyrocinii spiritualis, in cœnobio Casinensi, castrensis exercitium disciplinæ sub Benedicto, Dei famulo, sequebatur.

tutandis Casinensium prædiis in Siciliam mittitur.

8 Supervenerant eo tempore de Sicilia procuratores cortium et villarum, qui patri beatissimo retulerunt, possessiones et prædia, quæ Tertullus, Placidi beati pater, monasterio Casinensi patricia liberalitate contulerat, ab incolis terræ illius vastari et distrahi, nec posse a ministris annuum censum Casinensi ecclesiæ resignari. Cum fratribus communicato consilio, bonum visum est omnibus, et maxime in oculis Benedicti, ut ad locorum illorum reformationem pariter et tutelam Placidus mitteretur, qui et ex vivacitate prudentiæ, destitutis locis providentiam exhiberet, et tam auctoritate personæ, quam excellentia parentelæ, commissa sibi prædia reservare sufficeret ac tueri. Ex deliberatione communi Benedictus pater injungit Placido cælestis negotium, et, duobus sibi comitibus delegatis, Gordiano et Donato, qui cum eo sudaverant in commilitio spirituali, cum paterna benedictione dimisit. Non humanitus factum puto, sed divina potius providentia contigisse, ut sic Placidus deberet in Siciliam destinari, ut, quod credimus, et suorum meritorum, et temporis ordo posebat, in illa provincia et sudoris sui cursum, Deo sibi propitio, terminaret, et, exacto passionis agone, triumphus cælestis sumere * bravium pariter et coronam. Quibus in itinere illo miraculis floruerit Beatus iste, quibus virtutum radiis claruerit in illa via, quantum ex Historia Gordiani, patris Benedicti discipuli et ejusdem Martyris socii, deprehendisse potui, non omitam.

* sumeret

ANNOTATA.

a Tertullo, patricio Romano, natum fuisse S. Placidum, ex Gregorio Magno liquet: incerta cetera. Vide Comment. prævium § 3.

b Ex codicibus Hieronymianis deprompta videntur hæc nomina, et ab antiquis quibusdam martyribus ad S. Placidi Fratres et Sororem translata. Vide num. 10 Comment. prævii.

c Satis id profecto est, quam illi cum Justiniano cognationem, aliaque nullo fundamento affingere, qua de re consule § 3 Commentarii prævii.

d Verisimilius anno 523. Vide num. 81 Comment. prævii.

e Idem habet Gregorius lib. II, cap. 3 Dialog.: non igitur ea de causa tantum, ut artes profanas addicerent (ut hæreticis nonnullis affirmare lubet) olim pueri monachis a parentibus offerbantur.

f Minus hic in S. Placido æquus est Bailleus. Vide num. 89 Comment. prævii.

g Ex Gregorio Magno lib. II Dialog. cap. 7.

h Ex eodem lib. II, cap. 5.

AUCTORE
STEPHANO
ANICIENSI.

CAPUT II.

Sancti in Siciliam iter, pluribus prodigiis illustre, et Messanensis monasterii ædificatio.

Digressus a præsentia beati patris Placidus a, athleta Christi, cum apud urbem, quæ Capuana dicitur, devenisset, a felicitis memoriæ Germano b episcopo officiosa satis humanitate susceptus est. Civitas, jam erecta et posita supra montem, latere non potuit, sed publicas omnium aures rumor occupavit honestus, sanctissimi viri Benedicti discipulum Placidum Capuanam civitatem c sua præsentia illustrasse. Erat in Majore ecclesia, quæ beati protomartyris Stephani titulis insignitur, Zoffus quidam, primicerii gerens officium, qui morbo illo capitis, qui dicitur Cephala d, laborans, acrimoniam doloris sui nullis remediis lenire poterat vel auferre. Adventu cognito beati Viri, et nocturnam mansionem apud episcopum civitatis Placidum accepisse, præsentiens, conspectibus ejus exhibens se præsentem, qua molestia premeretur, revolvit et aperit, et, ut per ejus meritum curari debeat et sanari, quantacumque potest, exactoriæ supplicationis instantia flagitat et exposcit. Esse se certissimum, confitetur, tam potentem haberi in Placido virtutis et sanctimonie veritatem, ut suffragio precis suæ inveteratum jam morbum velocitate, qua velit, omnino sufficiat amovere, qui, si ad hoc etiam attendendum inferior et impar esset, possent tamen virtutes et merita Benedicti, cujus discipulus ipse erat, id potenter efficere, ut inveterata capitis ægritudo quæ mœrore confecerat laborantem, suo eum lætificaret abscessu.

10 Placidus, amicus Dei, in custodiam humilitatis se erigens, cum pie repelleret supplicentem, et, supra meritum suum esse, quod

Primicerio

Capuano

a

b

c

F

d

capitis dolorem tollit,

ab

AUCTORE
STEPHANO
ANICIENSI.

ab illo patebatur, assereret, languidus ille, cui fuerat morbus in caussa, Benedicti nomen medium interponens, contestatur Placidum, et adjurat, ut ad remedium doloris sui capiti ejus manum admovere et orationis medelam sibi apponere non recuset. Victus supplicatione petentis, et exaudito nomine patris sui cumpunctus, pariter et permotus, surgens de loco, languentis capiti manum apponit, et, iterato nomine Jesu Christi, Benedicti patris nomen humiliter subsecundans, signo Crucis admoto, dolorem, qui diu laterat inclusus, excludit: totumque hominem debitæ salutis restituens, ad domum propriam communi, tam sua, quam illorum, qui aderant, cum exultatione remisit. O dignum admiratione spectaculum! Operatur absens Discipulus in nomine magistri sui expetitæ miraculum sanitatis, et Helisæi prophetæ factum suo quoque opere figurans, qui magistri pallio percussas aquas legitur divisisse, miraculi novitate, et suum prodit meritum et præconium proprii præceptoris attollit. Ita beatus Vir, humilitatis integræ statum conservans, dum languido manum apponit, sed magistri vocabulum interponit, ex altero quidem vere miraculi patrorum apparet sed in altero, quasi cavens, ne sibi superbiæ pestis irrepit, magistro suo totum assignat, penitus et adscribit. Fama patrati miraculi Capuanam impleverat civitatem,olvebatur in ore cunctorum languenti sanitas impertita, et de cœlestis novitate miraculi totus simul populus exultabat.

et cæco visum reddidit:
Capua

41 Erat in urbe Capua cæcus quidam, quem oculorum officio destitutum nox æterna damnaverat: audito nomine Viri Dei, et indultæ sospitatis veritate præcognita, quis sit tantus operum divinorum effector, diligentius investigat. Dicitum sibi est, Benedicti, Casinensis abbatis, hunc esse Discipulum, qui, magistri sui diligentissimus imitator, sicut fuerat socius in doctrina, sic illius quoque esset hæres efficacissimus in virtute. Concepta solidæ spei fiducia, cæcus ille deduci se fecit ad hospitium beati Viri, seque sub oculis illius præsentem exhibuit. Qui, dum violentia suarum precum obstaretur Virum Domini, vel rogaret, ut amissam lucem cæcis oculis perfundere dignaretur; amicus Dei Placidus sibi eum protinus jussit adstare, et, oratione præmissa, invocato nomine Salvatoris, perpetuæ noctis horrorem patientibus oculis signum Crucis impressit. Cum itaque Vir beatus super oculos illius cæci signaculum Crucis infunderet, et Benedicti patris nomen saluberrimum iteraret, adsistentis illius oculi subitam proruperunt in lucem, et, visibilis aëris hujus lumen visibiliter haurientes, ad vivendi officium sunt promoti, detersa penitus prioris caligine cæcitat. De quondam misero factus felicior, homo ille, ad B. Placidi vestigia pronus ruens, de percepto beneficio solvit gratias, quas debebat, et eos, qui adstiterant contemplatores virtutis, in admirationem deflectens ad gaudium, Jesu Christi potentiam in Servo suo gratulabundus magnificat et attollit. Innotuit civitati virtutis opus, quod fecerat sanctus Homo, et per ora omnium volitabat hic sermo; Placidum, amicum Christi, ea potestate, qua languenti capiti reddiderat sospitatem, oculis etiam tenebrosa cæcitate damnatis, videndi gratiam reformasse. Fit exclamatio generalis in populo, civitas tota tripudiat et exultat. Jesu Christi favor, et gloria tollitur in immensum, et in eo Benedicti quoque sancti

nomen et meritum summis in urbe præconis celebratur. Sic Placidus, veræ lucis amicus et filius, dum cæcis oculis lucem optatissimam infundit, cujus sit apud Deum meriti, manifestam producit in lucem, et auctorem lucis clarificans, in se ipso parit eam, quam potest, divino nomini claritatem.

42 Egressus Capuæ civitate, cum cœptum iter in Siciliam maturaret, civitatem illam prætermans, quæ vulgo Galatia e nuncupatur, obvium habuit hominem languescentem, qui, cum infortunii sui modum et languorem, quo misere premebatur, exprimeret, multos ex accolis regionis illius eodem incommodo laborare, cum gemitu et dolore testatus est. Orare et precari cœpit ut Vir Domini, cujus virtus dignis effectibus carere non poterat, misericordia moveretur, et se, qui prius occurrerat, sanitati restituens primo loco, divinam demum potentiam in ceteris exhiberet. Miseri languentis hominis misertus Sanctus, nec minus compatiens calamitatibus aliorum, in orationem se dedit, et, ea completa, tam illum, qui primus occurrerat, quam alios, qui de diversis partibus confluebant, forma crucis muniens, et consignans omnes illos, qui sibi oblati sunt, plena incolunitate donavit. Virtutum Ministro virtutis efficaciam deesse non poterat. Et satis congruus erat ordo, ut, qui studiis indefessis virtutum exercitiis insudabat, ad Christi laudem, cujus gloriæ militabat, virtutum signis gloriosior haberetur. Quocumque tenderet Sanctus iste celeberrimus, adventus ejus fama celebris anteibat. Lucerna denique lucens et ardens, quæcumque loco præsentialiter illustrasset, eorum incolas ad amorem et desiderium se videndi mirabiliter accendebat.

43 Unde quædam mulier, opinione sanctitatis illius accepta, filium parvulum, supremo jam spiritu soloque pectore palpitantem, B. Placidi pedibus lacrymabiliter et anxie satis exposuit, vociferans et contestans, ut eo pietatis spiritu, quo plenus erat, sibi condescenderet et maternæ consuleret orbitati, redderet sibi filium, quem mors nimis immatura, ea violentia, qua cunctos solet auferre, sibi etiam omnino præripere festinabat. Hanc se habere fiduciam, et tanta in Dominum fide niti, ut, quidquid ab eo Placidus beatus exposceret, sine cunctatione aliqua suis posset precibus obtinere. Non posse carere virtutis effectu Discipulum Benedicti, cui sanctitas magistri vel virtus, sicut in divinis sequendis ministraverat disciplinam, sic in mirabilibus exhibendis obtentu assiduo apud Domini potentiam impetraret. Ita mulier, misera prorsus et lugubris, in viribus magni Discipuli, summi præceptoris Benedicti nomen et meritum inculcans, restitutionem filii cum obstatione et lacrimis exigebat. Induit, evictus tandem, misericordiæ viscera benignus Homo, et magistri sui nomen apud se inaniter iterari, non sustinens, puerulo pœne jam mortuo, et extremum spiritum vix trahenti, dexteram super apposuit, signum vivificæ Crucis impressit, et, de faucibus mortis ereptum, vitæ restituens in momento, ita plene vivificat vix spirantem, ut reformet lamentanti præoptata gaudia genitrici. Implevit loca finitima rumor iste, prædicatur Benedictus in discipulo suo Placido: sic resplendens et consona omnium veritate magnificus in utroque Christus Dominus prædicatur.

44 Athleta Domini Placidus, sicut in curandis paralyticum, dis

digressus, Galatia languido vires reddidit.

puerum, tantum nox mortuum.

A disægritudinibus animarum scientiam sumpserat a magistro, ita etiam per magistri interventum simul et meritum in propulsandis molestiis corporum cœlestem potentiam mirabiliter exercebat. Oblatus est ei paralyticus quidam in via, membrorum omnium destitutus officiis, quem dissolutio juncturarum sic in omnibus membris suis totum damnaverat et reddiderat prorsus inutilem, ut nec terræ pedem imprimere, nec apponere panem ori posset, nisi alienis suffragiis niteretur. Videns hunc hominem Servus Dei, et compatiens dolori ejus, contulit se ad Deum, in quo posuerat fiduciam totius spei, et vibrans in paralyticum signum Crucis, mysterium Trinitatis expressit. Ad benedictionem sancti Viri, debilitata natura resumpsit suarum virium quantitatem. Succus vigoris diffunditur passim per nervos et membra omnia, quæ contraria passione marcerant, colore simul et robore reparantur. Sicque factum est, ut, quod in illo misero deturpaverat origo corruptior, sancti Viri virtus amplissima reformaret, et membra singula, restituta suis officiis, facultati propria redderentur, adstat sanus et incolumis in momento, qui diu non ager, sed pœne mortuus, jacuerat in grabato, et magis proficiens ex S. Placido munere, quam prius sumpserat ex collatione naturæ, erigit pariter corpus et animum, et Deum glorificans in opere suo, Placido, cujus ministerio sanatus erat, gratiarum vota gratulabundus exsolvit.

quartana laborantem ad sanitatem revocat,

B 15 Christianæ fidei devotus cultor, cum in magnis virtutibus exercendis facultatem et gratiam haberet in promptu, in minimis quoque non negligens aut segnis erat, sed pari ac similitudine et florebat ex minimis, et fructificabat in magnis. Quartano incommodo vir laborans, occurrit in eodem itinere sancto Viro, intemperie caloris et frigoris sic exustus, ut pallore et macie putens esset, dum validissimæ febris incendiis æstuaret. Beati Viri conspectibus se præsentans, genibus ejus advolvitur, supplices manus protendit, morbum, cujus signa lucebant in facie, confitetur, et, ut per Servum Domini salutis gratiam mereatur, exposcit. Fidem se habere plenissimam, et ex fide fiduciam concepisse, si possit Viri beatissimi vel orationem promereri vel tactum, febris propulsata, recuperatæ sanitatis gaudia susceperunt. Exuberans pietatis visceribus animus sancti Viri, totum se in orationem effundit, et illum deprecans, qui socrum Petri sola verbi potestate *f* liberavit a febribus, et puerum centurionis paralyti decumbentem, membrorum officiis instauravit, ut hujus quoque debeat misereri, gemebundus implorat. Inter orandum, cum necdum finem orationi dedisset, virtutem mirabiliter emanantem de Placido sensit ægrotus, et, penitus extincta vi febrium, ita totus ex integro redditur sanitati, ut nulla jam in eo prioris morbi vestigia residerent. Agit gratias curatori, et imperio sancti Viri submitti morbos, subjici passiones, sublati in cœlum vocibus attestatus, qui tremebundus et pallens advenerat, incolumis accessit.

aliaque plura

C 16 Possem in infinitum verba producere et paginam onerare miraculis, sed, ne lectorem compellat proluxa lectio nauseare, et quasi cum fastidio refutare, quod summus est studiis amplectendum, quicquid sequitur de miraculis hujus Sancti, fidelis oraculi brevitate perstringam. Tantam Dominus in illo Calatiensi territorio vir-

tutis amplitudinem ministravit, ut signorum divitias, quæ sequuntur, sicut divinitus, sic ubertim effunderet in locis illis. Vir quidam, pariter mutus et claudus, duorum officio præsentatur; qui, ad benedictionem Sancti plectro linguae resolutus, vigorem motus et locutionis excepit, et in pedibus, quos nervorem imbecillus stupor invaserat, gradiendi sumpsisse meruit libertatem. Alium morbo podagrico laborantem et vehementer afflictum, Cruce Christi humiliter consignavit, eumque protinus, excusso morbo, bonæ valetudini restituens, ad propria remisit incolumem. Puellulam oblatam sibi, quæ simul fuerat oris, oculorum et aurium privatione damnata, fusa prece pro salute illius, Crucis impressione signavit, ejus sensus redintegrans diminutos, ut, quæ muta fuerat, loqueretur; carens oculis plene videret; et surda prius patenter audire obtinuit. Romanæ civitatis indigena, cum infirmitate pessima teneretur, ad Domini Servum deductus, ejus ope curatus est.

AUCTORE
STEPHANO
ANICIENSI.

E 17 Brachium cujusdam viri, cujus tumor nimis in putredinem simul et saniem laxabatur, signo Crucis appposito, sinistra valetudine vacavit.

edit prodigia;

Alterius contractam manum, cum ad eum, morbo suadente, venisset, signaculo Crucis appposito, nervorum flexibus integratis, plene restituit sospitati. Cœcum, sibi occurrentem, virtute Crucis, per quam operabatur hæc omnia, visibili lumine superfudit. Energumenum quemdam, qui ab immundo spiritu pessime vexabatur, solito Crucis auxilio sic constrinxit, ut spiritus, qui eum invaserat, instar, fumi, quasi de vertice illius egrediens, hominem, male possessum, sanum relinquere cogere-
F retur. Senem cœcum, data prius oratione, signavit, et lucem, diutius denegatam, mirantibus oculis mirabiliter infudit. Morbo hydro-pico fatigatum, cujus venter intumuerat instar utris, et cutis in morem vitri prælucebat, signi salutiferi munimine superfudit, atque in eo pestiferum liquorem exhauriens, corpus inæquale penitus et distensum, humore siccato æqualitati pristinae reformavit. Hæc in Calatiensi territorio contigisse, in Gordiani reperimus Historia, et ad Christi magnificentiam probandam in Placido legenda posteris destinamus.

18 Viator bonus accelerans iter cœptum, *uti et locis aliis,* Furcas, ut dicitur, Caudinas *g* attigerat, locum illum, cui prius fuerat nomen tormenti, fecit esse locum miraculi. Super oculos cujusdam cœci, qui sibi in eodem loco oblati est, manum imposuit, præmisit precem, Crucem infudit, et diutius amissum diem stupentibus oculis instauravit. Mulier debilis et infirma, implorato auxilio Viri Dei, per orationem ejus oblatam meruit sospitatem. Fabricitantem alium, deductum ad se, consueta gratia benedixit, et, languore submoto, remisit incolumem. Manu debilis accessit ad eum, cujus cum digitum, præmisso Benedicti nomine, contrectasset, laxatis articulis, extensa palma, siccitas diuturna reviruit. Corruens quidam ex alto, fracti brachii læsione mulctatus, visitatione pariter et prece Sancti, desiderata sanitate donatus est. In eodem loco cum super quemdam, qui spiritu molestabatur immundo, formam Crucis manus extensione signasset, igne scintillante de naribus ejus, in specie fumi de illo habitaculo, pessime usurpato, nequam spiritus invitus egressus est. Maculosum cujusdam oculum tunc sanavit, et juvenem, cujus calcanea natibus adharebant, orationis *virtute*

AUCTORE
STEPHANO
ANCIENSI.

per quæ
transit :
h
i

k l

tandem Mes-
sanam appul-
sus condito
illic monaste-
rio,
m

virtute vel Crucis liberum reddidit et erectum. Quot ægrotos, contraria valetudine laborantes, in illis partibus virtus curaverit Jesu Christi, nos quidem supersedemus evolvere, sed Deo relinquimus illud totum, cujus ope et auxilio hæc et alia diversa patravit, et ad cujus referenda sunt gloriam, quæcumque fecit. Nos interim simplicem Historiam prosequamur.

19 Virtute pollens et coruscans miraculis Placidus, minister Christi, Beneventum *h* advenit, susceptus honorifice a B. Marciano *i*, civitatis illius episcopo, claudum quemdam, Majorem nomine, qui, genibus ad postrema recurvis, terram scabellulis quasi verrere videbatur, invocato nomine prius Christi, postea Benedicti, tibiæ et pedum naturali restitutione donavit. Ibidem etiam lumen, quod amiserat, cæco reddens, susceptori suo Marciano pontifici valefecit, et in Apuliam ultra progrediens apud Canusiam *k* civitatem, a S. Savino *l* episcopo multa cum humanitate susceptus est. Ubi etiam Landulfum quemdam nomine, habentem aridam et curvam manum, benedictione data, naturali **B** reformans officio, in anteriora progressus, Deo se et opera ejus dirigente, Rhegium, Calabriae civitatem, advenit, exceptus a Sisinio, venerabili episcopo illius urbis, leprosum quemdam, cujus superficiem, fere totam subalbam, lepræ color obduxerat, Benedicti meritis et prece sua corporali munditie reformavit. Ibi quemdam clericum, Siconem nomine, mutum et surdum, cui ex auribus vermes defluebant, sibi expositum, fusa prece, et interposito nomine Benedicti, plenius instauravit ad auditum pariter et loquelam.

20 Die sequenti cum suis Sociis navim ascendens, Messanam *m* appulit, et apud Messalinum, Romanum civem, Tertulli, patris sui familiarem pariter et amicum, mansionem accepit, cum quo diem illum cum nocte sequenti in Domini laude et fidei collatione deducens, alterius diei lucescente crepusculo, cum eodem Messalino descendit ad portum, et idoneum locum reperiens ædificia construendi, cannibula sua, quam gestabat in manu, locum, in quo Joannis Baptistæ oratorium et officinæ ceteræ fundarentur, diligentius assignavit. Ita Vir **C** Domini, undecumque artificibus congregatis, jecit in Christi nomine fundamenta, et operi suo sedulus, maturator adsistens, cœpti monasterii fabricam ad perfectum deducere conabatur. Quantis virtutibus ibidem floruerit, quibus signis emicuerit in loco illo, sequentia pietatis opera manifestant. Quadam die Vir Dei, dum a monasterio rediret domum, cæcus illi adfuit ex cursu, qui, suffragium ejus implorans, per orationem ejus oculorum officium debita cum integritate recepit. Factum illud regioni statim innotuit, quia persona, in qua signum ostensum est, indigena fuerat Romanæ urbis, et notissimum fuerat apud omnes, eum, cui reddita dies erat, Silvium nominari. Glorificabatur Dominus in Sancto suo, et mirabilia faciens per manum ejus, per totam Siciliam nomen ejus mirabiliter propagabat et famam, ducebantur ad eum variis passionibus obligati, inter quos quidam vir, correptus a demonio, cum ejus conspectui sisteretur, eo interveniente, purgatus est. Paralyticus quidam, cujus universa membra continuo languore defecerant, exhibitus ejus præsentia, supradicto Messalino assistente pariter et vidente, membro-

rum suorum officiosam restitutionem emeruit.

21 Virum, cujus brachium cum manu arida siccitate torpuerat, oratione præmissa, subsecundato etiam nomine Benedicti, in statum pristinum reparavit, adsistentibus plurimis et tanta miraculi novitate stupentibus. Paralyticum, Siculi viri sodalem, virtute simul orationis et Crucis, languore sanato, suis viribus instauravit. Alium quemdam vitæ carentem officiis et inutili longævitate durantem, cui, in corpore jam extincto, superstes spiritus anhelabat, et cadaver exanime servabant oculi vigilantes, ad precem beatissimi Placidi plenam totius corporis reformationem excepit. Quidam ex primoribus illius provinciae, elephantina infirmitate percussus, cum nulla posset medicorum instantium arte curari a lepra, quæ invaserat corpus ejus, beato Placido mediante, mundatus est. Obsessum a dæmonio, per os cujus contumelias in sanctum Virum malignus spiritus evomebat, solo imperio verbi sui creptum a dæmonis potestate, beatum Placidum antiquæ reddidit libertati, et virtute, qua superiores sanaverat, in eodem monasterio positus, ad se plurimos concurrentes, qui morborum diversis molestiis premebantur, in Jesu Christi Cruce salutifera mediante curavit.

22 Conversabatur autem B. Placidus in loco suo apud ecclesiam, quam in honorem B. Joannis Baptistæ in portu construxerat Messanensi, jejuniis et orationibus plene vacans et ceteris omnino studiis pietatis insistens, Evangelicis Negotiator vitæ perpetuæ margaritam pretiosis operibus mercabatur. Aggregabat sibi, quos poterat, et qui vitam Apostolicam sequi vellent, secum in eodem monasterio coadunans, doctrinis spiritualibus informabat. Proponebat semetipsum subditis ad exemplum et formam disciplinæ, cui deberent imprimere semetipsos, in suis actionibus sculpebat. In eum tandem numerum cohabitantium sibi frater creverat multitudo, ut triginta jam essent, qui, relicta mundi vanitate vel pompa, nudam Christi Crucem nudis humeris ferentes, illius spirituali magisterio subderentur : qui religionis et ordinis disciplinam in ea veritate, quam sumperat a magistro, custodiri faciens et servari, censuram rigoris monastici pleno fervore spiritus sequebatur. Occupaverat fines Siciliae sanctæ opinionis et nominis ejus fama, et, ipsos quoque terminos illius provinciae potenter evadens, refundebatur etiam in exterarum nationes.

23 Sanctitas Placidi, culta pariter et ornata miraculis, impleverat Romanam urbem, et celebritas virtutis ejus, condita multiplicitate signorum, populari favore ad sidera ferebatur. Ita se habebat Placidus, sic vivebat, ut apud convenientes sibi domesticæ mansuetudinis gratiam exerceret : et habens testimonium bonum, ab illis etiam, qui foris erant, in gloriam Jesu Christi communiter omnium studiis uteretur. Ducebat intra positus cælestis vitam, et angelicæ puritati pro viribus se conformans, cum adhuc peregrinaretur in carne, cœlos tamen devotione spiritus jam tenebat. Quam plene castigaverit corpus suum, qualiter domuerit et servituti subdiderit carnem suam, singillatim exprimere, quasi superfluum judicamus. Cum omnes actiones illius et ejus studia universa in eam perfectionem irruerint, ut futuræ passionis, veluti quadam preludia viderentur, et consummandam in eo virtutem martyrii plenius redolerent. Gloria sancti Viri et solemnitas signorum

D
prodigiorum
fama.

E

et vita

F

sanctitate
celeber,

A gnorum ejus, circumpositas regiones prætermeans, attigerat Romanas aures. Ore publico ferebatur pariter et sonabat, qualiter beatus Placidus, Tertulli patricii filius, Benedicti Casinensis discipulus, constructo in Sicilia monasterio intra patrimonii sui fines, triginta sibi fratribus aggregatis, monachale propositum exercebat.

a Fratris
et Sorore

24 Eo tempore Euty chius et Victorinus, B. Placidi germani fratres, cum Flavia virgine sorore sub procuratione pariter et defensione parentum, patris intra domesticos parietes morabantur. Qui, accepta relatione communi, quod frater eorum Placidus in Sicilia fundasset locum, tacti desidesio videndi fratrem, ex parentum sententia vel assensu, navigio se tradentes, cœperunt in Siciliam proficisci. Emensa vastitate illius maris, quod a Roma usque Siciliam Campaniæ fines atque Calabriae videtur e latere præterlabi, tandem prosperis ventis usi, Messanam applicuerunt. Ibi desiderii sui finem B. Placidum diligentius requirentes, apud ecclesiam B. Joannis Baptistæ, quam sibi in patrimonio suo providus Fundator exerat, et in sanctitate et justitia servantem Domino reperere: adistentium monachorum inditio compertum Fratrem, quem dudum facie ignorabant, se invenisse, gavisus sunt, agnitione mutua triumphantes, Placidum et Fratres ejus, oculis porrectis invicem et lacrymis effusis præ gaudio, alternis colloquiis se foventes, decrevere per dies aliquot pariter commorari. Fruebantur alternatim conspectu diutius exoptato, et ex ore Placidi, majoris natu, quotidiana cœlestis vitæ seminaria devote ac humiliter audiebant. Incitabat verbis cœlestibus Frater monachus Fratres suos, adhuc in sæculari habitu conversantes, et infirmas ac debiles mentes eorum ad æternæ vitæ desiderium vel amorem quotidianis sermonibus animabat. Non defuit Spiritus Sanctus ori ejus, qui per Placidi ministerium, Euty chii, Victorini et Flaviæ cor illustrans, in ea caritatis fortitudine solidavit, ut usque ad triumphum victoriæ sequentes Fratrem, cum eo, cum quo non diu vixerant, morientes, per ipsum pariter et cum ipso vitam consequerentur æternam.

invisitur.

25 Opportunum tempus advenerat, in quo sudores Placidi vel labores reponerentur in cœlo, et quotidiani agones illius, quos in palæstra monachatus pius belligerator exegerat, dignis deberent a Domino compensationibus præmiari. Trahebatur ad odorem cœlestium unguentorum, et, prælibans animo menteque per gustans dulcedinem spiritualium gaudiorum, ad eorum consecutionem et palmam plenæ desiderii ferebatur. Incaluerant ejus medullæ, succensa fuerant ejus præcordia Jesu Christi pariter dulcedine et amore; et cupiens jam dissolvi et esse cum eo, ad depositionem tabernaculi sui, quod in proximo fuerat dissolvendum, summis studiis anhelabat. Erat ei temporalis vita fastidio, deformis et squallida videbatur species terrenorum et ad solam pulchritudinem Jesu Christi contemplandam pariter et habendam toto mentis rapiabatur excessu. Aspirabat ad æterna, qui temporalium contemptor erat: et quia necdum poterat consequi propositi sui finem, eliquabatur in lacrymas, et ad messem gaudii capiendam medullitus aestuabat. Pius pauperum auditor Deus non defuit Placido, se quærenti, sed audiens ejus preces et salubria vota com-

plens, bonum, quod petierat, concessit. Noluit Placidum Deus universæ carnis ingredi communem viam, sed eo genere largitatis, quo vere mirificat Sanctos suos, eum, quem fecerat confessione mirabilem, passionis triumpho decrevit facere gloriosum, cujus seriem Passionis sequenti stylo breviter duximus explicandam.

AUCTORE
STEPHANO
ANCIENSI.

ANNOTATA.

a Ante annum 536. Vide num. 120 Comment. prævii.

b Vide num. 112 Comment. Colitur 30 Octobris.

c In Campania Felici.

d A Græca voce κεραλαία.

e Duplex ejusdem fere nominis prope Capuam olim civitas fuit: quæ hic intelligenda videatur, vide num. 117 Comment. prævii.

f Adde: et tactu, ex Matth. cap. 8, v. 44.

g In Hirpinis.

h Samnitum olim urbs et Colonia in Hirpino confinio.

i Vide tom. II Junii ad diem 14 ejusdem mensis, quo de illo actum est.

k Apulia civitas, olim episcopalis, modo Barensis archiepiscopatus unila.

l Acta ejus habes ad diem 19 Februarii.

m Sicilia civitas est.

CAPUT III.

SS. Placidi Sociorumque
martyrium.

I n illo tempore, quo beatus Placidus apud Messanam, urbem Siciliae, morabatur, Abdala, Saracenæ gentis et ritus caput et princeps, toti Hispaniæ præsidebat a. Hæc ei unica erat cura, hæc sollicitudo fuerat specialis, ut pro regali magnificentia ritum attollere gentis suæ, Meloch, Rempham et Luciferi sidus venerando, et viribus deductis in cumulum, Christianum nomen non deprimeret vel conculcare, sed omnino extinguere conaretur. Communicavit consiliariis suis secretum, baronibus atque principibus terræ suæ, et, hoc esse propositum suæ mentis, testatus est, ut, sic ubi posset, subitanum quemdam assultum faceret in Romanos, qui in Christianæ gloria dignitatis primum caput obtinere tunc temporis videbantur. Fideles sui, qui tunc aderant, hoc ex officio dedere responsum. Romani nominis excellentiam in hoc non mediocriter posse lædi, si in Sicilia, quæ utique Romani juris certa possessio illo in tempore habebatur, per Hispanam gentem daretur aliquando militaris assultus. Assensione communi probatum est, et in hoc verbo tantum principalis sententia requievit, ut, navibus præparatis, dato viatico, quod fuerat opportunum, dextera militaris de sinu Hispanico, studio diligentiore collecta, Romanorum in Sicilia possessiones invadat, et tantum inferat detrimenti, ut, quod factum fuerit, et Romanæ virtuti afferret ignominiam et gloriam regni sui deducat in memoriam posteriorum.

Interim Messanam Saraceni repente

a

27 Eligitur de gregaria multitudine ceterorum quidam, nomine Mamucha, gentis Agarenæ non

AUCTORE
STEPHANO
ANCIENSI.
invadunt,
et, effracto
monasterio,
Sanctos

* forte tem-
poris

b

B

in vinculis
detinent.

C

non infimus, Christianæ fidei validissimus expugnator et hostis, qui electæ militiæ dux præsesset, et in nocendo Romanis se exhiberet omnium amplioem. Paratis navibus, delecta ad militiam juventute, collatis rebus, quæ ad transnavigandum viderentur necessariae, navigio sese pariter omnes committunt, carbasa prosperioribus ventis obpandunt, et, emensa totius pelagi vastitate, Siciliam attingentes, portum illum, in quo vir sanctus Placidus cum Sociis Domino serviebat, statu temporis * arridente, contingunt. Intempesta nox erat, et mortalium oculis somnus infuderat gratiam quietis suæ, cum blasphema Crucis Dominicæ gens nefanda, litus illud exoptatissimum comprehendit, ubi Placidus, vir beatus, cum Tyronibus sortis suæ de mane vigilans et erectus ad Dominum, nocturnæ synaxis solemniam celebrabat. b. Agareni, qui portum apprehenderant, partim de immunitate locorum, partim de silentii nocturni suffragio præsumptionis solatium capientes, egressi de navibus, primis assultibus portum invadunt. Concurrunt exinde pariter, sicut fuerant adjudicati promptiores, ad monasterium beati Viri. Facto impetu, fores exterminant, diruunt claustra, et quicquid inesse poterat munimenti, omnino dissipant et effringunt. Perveniunt ad locum illum, in quo sanctus vir Placidus, futurus martyr, cum suis Sociis nocturnis excubiis, indefessis viribus, incumbebat. Sanctos omnes, qui vigilis celestibus insudabant, Agareni improvise et subito comprehendunt et uno tantum ex eis, Gordiano videlicet, in fugam lapso, reliquos, quotquot erant, distrahentes in vincula conjecere. In illa tamen invasione seditiosa penitus et minime circumspicere, Donatus quidam, beati viri Placidi quondam individuus comes in via, ætate jam provecus in senem, Sarraceno gladio decapitatus, et martyr felicis effusione cruoris regna sibi cœlestia comparavit.

28 Distractis rebus, et effracto monasterio beati Viri, matutinus dies illuxerat, cum Mamucha, perfidissimæ mentis homo, beatissimos Martyres, quos dudum vinculis fecerat mancipari, Placidum, Eutychieum et Victorinum cum Flavia virgine et Sociis eorum triginta sibi celeriter exhiberi præcepit. Quos, cum lenisset primo blanditiis, minis postea terruisset, videns, eos ita se minantem contemnere, acerrime torqueri fecit. Hortabatur sermone, quo poterat, ut ritum fidei Christianæ penitus abnegantes, superstitionem gentilium sequerentur, et nisi facerent, se in illis expendere, quicquid inveniret supplicii vel tormenti, instantissime minabatur. Quicquid crudelis bestia detonaret, quantumque desæviret in Sanctos, hi, spretis omnino tyranni tam minis, quam etiam blandimentis, Christum vere se credere, et pro fide illius decertare se usque ad sanguinem, constantissime profiterentur. Semel acceptam religionis et fidei veritatem nulla se posse ratione deserre, sed pro caritate Christi Jesu, qui in redemptionem eorum crucis et mortis patibulum non expavit, se quoque ad mortis tolerantiam paratos esse. Non timere se mortem, quæ sibi ad vitam æternam tendentibus, sicut miseriarum exitus, sic beatitudinis ingressus esset. Velle se carnis hujus vinculis expediti et certo passionis tramite Agnum subsequi præeuntem, ut vitam, quæ fine aliquo claudi non novit, per triumphum Martyrii mererentur.

29 Sic viriliter se habentes et fiducialiter se

agentes in Domino Placidum cum suis Sociis Mamucha sceleratus, manibus post terga revinctis cum ferreis annexos compedibus, per septem dies cibo frustratos et potu, carceri mancipasset, suis iterum conspectibus restitutos, flagellis atteri, fustibus laniari et in spatio dierum quatuor cum eis nec cibo vellet indulgeri, nec potu, quotidianis eos suppliciiis attractari præcepit. Ita perseverantes in fide, gloriosos martyres Jesu Christi Placidum Sociosque illius, versis pedibus in sublime, caput deorsum pressis, fetente fumo Sanctorum naribus aspirante, suspendens pariter et flagellans iteratæ custodiæ tradi fecit. Ubi etiam sequenti nocte, cum in Dei laudibus Martyres excubarent, Gordianus ille, cujus supra fecimus mentionem, latenter irrumpens in carcerem, penas eorum et vincula consolatoris verbis delinens, ad agnem Martyrii felices Sanctorum animas animavit. Sequenti die, cum infidelis Mamucha beatum Placidum cum sociis Eutychio, Victorino et Flavia virgine, Fausto quoque et Firmato diacono cum Sociis eorum triginta, crudelissime fustigasset, tam stupendum in virgine Flavia voluit * exhibere miraculum, ut lenones, qui ex jussu tyranni eam apprehendere seu corrumpere niterentur, stupentibus nervis, brachiis arefactis, cum manibus, dolore nimio torquerentur, ita ut nec Virginem tangere, nec suis viribus uti possent. Sic virginitatis amator Christus virginem suam Flaviam, cujus virgineos desiderabat amplexus, a vitio corruptionis illibatam servavit, ut Flavia, martyr et virgo, sicut ex victoria passionis, cœlestis regni purpuram obtineret, sic inter lilia paradisi, quocumque ierit, sequens Agnum, canticum novum puritatis et sanctimoniam in suæ carnis cithara resonaret.

30 Verberibus atque ludibriis beatus Martyr angebatur, et cruda barbaries crudeliter effrenabatur in Deum, et Sanctos ejus urgebat tormentis, suppliciiis attractabat. Placidus, jam confessor, sed in proximo futurus martyr, Christum, quem fide conceperat, voce publica frequentans et iterans, eum, in quo reposuerant terminum spei suæ, confessione multiplici celebrabat. Molestè ferens æmulus nominis Christiani, frequentari in ore Placidi Christi nomen, indignans, quia præ omnibus et pro omnibus loquebatur, cum os ejus lapide contudisset, quasi deputans minus factum, linguam ejus summo tenus eradicans, quicquid minus hactenus fecerat, nequitia crudeliore supplevit. Flaviam vero virginem, ne Fratre martyre in suppliciiis esset inferior, bestialiter potius, quam humane, mamillarum fecit extorsionibus agitari. Sed, Deo in Sanctis suis mirabiliter operante, et martyr Placidus, etiam præcisa lingua, loquendi obtinuit facultatem, et Flavia virgo servans immobilem fidei firmitatem piis in Christum laudibus resultabat.

31 Tyrannus autem immanis et magis bestia dicendus, quam homo. virtutem expertus toties Christianam, sed fidem adhibere detrectans, cum post plagas et vulnera, Deo per angelum medente, curata, cum inter catenas et vincula, inter anchoras navium, cum, magis lapidibus tibiis eorum superpositis, videret invincibiles animos innocentem, non habens jam, quo conferre se posset, capitalem in Sanctos Dei sententiam promulgavit. Accepta deliberatione tyranni beatum Placidum cum duobus germanis Eutychio et Victorino, et eorum sorore Flavia virgine simul cum Sociis triginta tribus satellites

D
diu fame flagellis atque enormibus

tormentis affectos.

E
* supp. Deus

tormentis affectos.

F

tandem capite minuunt.

impie-

A impietatis assumunt : de custodia carceris, in quo clausi tenebantur, eiciunt, et usque ad litus maris, ubi fuerant decollandi, flagris eos et verberibus afficientes, educunt. Ibi Placidus, toties jam martyr, et in desiderium vitae perennis animo et devotione transmigrans, totus in orationem decumbit, et, spiritum suum commendans manibus Redemptoris, implorato auxilio Benedicti, de cuius magisterio id habebat, ut caelum sanguine mercaretur, protensam cervicem porrigit percussori. Venerando capiti spiculator impius superstans, vibrat micantem gladium in cervicem, et reddens abscissione capitis truncum corpus, et reliquos tam Placidi Fratres, quam Socios, pari enormitate decapitans, funesta potius victoria, gratulabundus abscessit.

* i. potius

dicina mox
insequente
vindicta, et
Occisorum
ossa colligente
Gordiano.

32 Jam immani scelere perpetrato, Mamucha cum omni suo comitatu, arridente clementia temporis, navim subit, quasi Rhegium profecturus. Sed, Deo in altionem sanguinis innocentum severius vindicante, pondus iniquitatis eorum mare non patiens, sublati undis in tumultos, tam impatienter inhorruit, ut, navibus B allis penitus et subversis, inimici Crucis Christi sub tanto et communi naufragio, quotquot erant, aequaliter necarentur. Ita damnatis caelesti iudicio persecutoribus Beatorum, Gordianus ille, quem superior pagina praesignavit, ad hoc servatus (ut credimus) ut Martyribus decollatis humanitatis obsequium ministraret, Sanctorum corpora, quae quatuor diebus inhu-

mata jacuerant, gremio litoris illius infodiens, venerabile corpus B. Placidi martyris in ecclesia S. Joannis Baptistae, quam ipse sibi in portu exerat Messanensi, et, dirutis aliis officinis, sola supererat, cum reliquiis Germanorum suorum, honeste, prout potuit, tradidit sepulturae. Ita beatissimus vir Placidus, Benedicti discipulus, monachus simul et martyr, consummatus in brevi, 3 Nonas Octobris cursum preciosae passionis explevit, et, de manu Domini immarcessibilem coronam accipiens, caelos, cruoris sui laurea purpuratus, ascendit. Insignis Martyr et omni tam aetati, quam sexui, reverendus, coruscans in terra virtutibus, meritis in caelo vivens, se colenti et amanti ecclesiae Casinensi indefessus patrocinator assistat, et, sua semper solennia celebrantes sic in praesenti caelesti reconciliet gratiae, ut in futuro comparticipes faciat coronae suae. Jesu Christo Domino largiente, cui decus est et imperium per infinita saecula saeculorum. Amen.

ACTORE
STEPHANO
ANCIENSI.

ANNOTATA.

a Multo serius Hispaniam Saraceni occupaverunt : forte hic intelligendi Mauri Africae Tingitanae, qui anno 539 in Siciliam irruerunt, et Martyres nostros neci dederunt. Vide § 9 Comment. praevii.

b Die 16 Septembris ex Cajetani calculo. Vide Annotata in cap. 6 Actorum, supra recursorum, lit. f.

DE S. GALLA VIDUA, DEINDE MONIALI,

ROMÆ.

COMMENTARIUS PRÆVIUS.

J. G.

§ I. Sanctæ in Fastis sacris memoria variis diebus. An recte in Hagiologiis Benedictinis annuntiata? Ejus elogium ex Ferrario : ab homonymis matronis distinctio : Actorum fides.

FORTE
ANNO DXLVI.
S. Gallæ in
Mrl. recentioribus hoc die

Inter illustriores viduas, quæ morum sanctimonia, non minus, quam natalium splendore, Ecclesie Dei Orlinique monastico ornamento fuerunt, S. Gallæ vidua Romana, ac dein Romæ apud S. Petri ecclesiam monialis, censeri optimo jure potest. Hanc infelici, nescio, quo eventu, antiquis Martyrologiis classicis prætermissam, debito elogio in sacris Fastis celebrarunt Grevenus, Adamus Walasser in Martyrologio Germanico, quod Camisio vulgo adseribitur, Felicius, Galesinius, Maurolycus et Baronius, quorum omnium annuntiationes huc transcribere, necesse non est, dummodo laudatum jam mox eruditissimum scriptorem in hodierno Martyrologio Romano hoc die loquentem audiamus. Ita ille : Romæ, S. Gallæ viduæ, filiae Symmachi consulis, quæ, viro suo defuncto, apud ecclesiam beati Petri multis annis orationi, elemosynis, jejuniis aliisque sanctis

operibus intenta permansit. Cujus felicissimum transitum S. Gregorius Papa descripsit. Annuntiationi huic, quantum ad substantiam, hoc die etiam succiunt hagiologi recentiores. Nicolaus Brautius, Sarsinensis episcopus, in Martyrologio Poetico, Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiae, Arturus a Monasterio in Gynecæo, Carolus Piazza in Hæmerologio sacro et in Sanctuario Romano, Castellanus alique, qui tamen a Baronio aliisque prætaulatis martyrologis in hoc divertunt, quod, etsi horum exemplo S. Gallam die 5 Octobris annuntient, eam tamen rectius die 6 Aprilis commemorari censeant, ac re ipsa eo etiam die, quem ei emortualem statuunt, alii succincto, alii diffuso elogio commemorarint.

2 Nec vero abs re id factum ab iis est. Etenim, teste S. Gregorio Magno lib. iv Dialogorum cap. 13, triginta diebus ante S. Benedictam sanctimoniam Romæ, de qua in Opere nostro ad

19 diem